

VUKELIĆ: Smanjenjem broja zaposlenih veća kvaliteta života i rada za one koji ostanu u sustavu

Ministar obrane o ulasku u NATO, preustroju Oružanih snaga, zbrinjavanju viška državnih službenika i namještenika za Sindikalni list

Nakon vruće fotelje ministra gospodarstva, rada i poduzetništva postali ste prvi čovjek Ministarstva obrane. Sudeći po Vašoj ministarskoj karijeri stječe se dojam da ste Vi premijerov tihi čovjek za najteže zadatke. Znači li to da Ministarstvo obrane odlučnijim koracima kreće u preustroj, usvajanje NATO standarda i punopravno članstvo u ovom obrambenom sustavu?

S punim pravom očekujemo pozivnicu za članstvo u NATO savezu na sljedećem summitu u travnju u Bukureštu. Kad kažem s punim pravom onda, između ostalog, potvrdu nalazim u svemu što je do sada učinjeno kad je u pitanju reforma Oružanih snaga RH. Što se tiče preustroja i smanjenja djelatnih vojnih osoba taj proces je pri kraju. On će se nastaviti smanjenjem intenzitetom kroz zakonski dostupne modele da bi se dostigla konačna brojčana veličina projicirana u Dugoročnom planu razvoja OS RH.

Naglašavam da se obrambena reforma više ne spominje kao nužnost i uvjet za ulazak u NATO. Čak dapače, dosadašnji uspjesi pridonijeli su drugačijem gledanju zemalja članica NATO saveza prema Hrvatskoj. Naše sudjelovanje u mirovnim misijama diljem svijeta luči samo pohvale međunarodne zajednice, što zasigurno ne bi bilo da nije riječ o visokoprofesionalnim i kvalitetnim hrvatskim vojnicima, dočasniciima i časnicima koji su pokazali sposobnost odgovoriti svim izazovima i zadaćama koje postavlja NATO standard.

Naravno da posao nije završen i da nas očekuju novi napor. U ovom mandatu prioritet je modernizacija Oružanih snaga te intenzivan rad na poboljšanju standarda djelatnika u sustavu kroz povećanje plaća, novi program stambenog zbrinjavanja, koji je u pripremi pa do uređenja vojarni i radnih prostora, u cilju stvaranja boljih i kvalitetnijih uvjeta za rad.

Smatram da zacrtani ciljevi nisu nerealni, a odlučnost i uvjerenje da se mogu ispuniti temeljim na sposobnim i stručnim kadrovima koje ovaj sustav ima.

Sindikat na preustroj i ulazak u NATO gleda s aspekta njihovog učinka na status državnih službenika i namještenika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama RH. Do ciljanog broja od 16 000 vojnih osoba i 2000 državnih službenika i namještenika u OSRH i 600 službenika u upravnom dijelu Ministarstva obrane 2010.g., kako je zacrtano Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga 2006.-2015., potrebno je izdvojiti i zbrinuti više od 2000 civila u sustavu obrane. Kako je taj proces tekao do sad i kakvom će se dinamikom odvijati do 2010.?

Proces zbrinjavanja državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane, za čijim radom je prestala potreba od zadnjeg preustroja 2003. godine do danas provodio se na više načina.

Tako im je pružena mogućnost organiziranog izdvajanja iz sustava Ministarstva obrane RH te nastavka rada u drugim tijelima državne uprave ili pravnim osobama, budući da su iz sustava izdvajani i određeni poslovi koji su organizirani kao poslovi drugih tijela državne uprave ili izvan državne uprave. Pri tom se prvenstveno misli na Centre za obavješćivanje čije poslove je od 1. siječnja 2005. preuzela

novosnovana Državna uprava za zaštitu i spašavanje te na uslužne djelatnosti čije obavljanje je preuzelo, od strane Vlade RH osnovano, trgovačko društvo «Pleter usluge» d.o.o. Državnim službenicima i namještenicima je u tom slučaju ponuđena mogućnost izbora nastavka rada u Društvu ili napuštanje sustava uz uvećanu otpremninu kao jedinstveni oblik zbrinjavanja unutar državne uprave.

Nadalje, kontinuirano je na snazi Odluka o uvećanim otpremninama za državne službenike i

...nastavit će se sa svim dosadašnjim programima izdvajanja uz daljnju otvorenost i suradnju Ministarstva obrane sa socijalnim partnerima

namještenike kojima služba prestaje zbog preustroja i smanjenja osoblja. Tom Odlukom državni službenici i namještenici ostvaruju uvećanu otpremninu u odnosu na propisani iznos otpremnine u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

Ne smijemo zaboraviti i višegodišnji program «Spektra», koji je prvenstveno zamišljen kao program za tranziciju i izdvajanje, kako djelatnih vojnih osoba, tako i državnih službenika i namještenika kojima u skladu s propisima prestaje služba u godinama života kada još postoji mogućnost i potreba za drugom karijerom te prilagodba

građanskom životu.

Što se tiče daljnje dinamike smanjenja i izdvajanja osoblja, ona će teći u skladu s planovima izdvajanja i smanjenja. Znači, nastavit će se sa svim dosadašnjim programima izdvajanja, uz daljnju otvorenost i suradnju Ministarstva obrane sa socijalnim partnerima.

Sindikati u MORH-u prihvaćeni su kao odgovorni socijalni partneri, a oni su taj odnos i opravdali svojim doprinosom dosad možda najuspješnijem projektu izdvajanja službenika i namještenika u državnoj upravi – onom iz Službe za gospodarenje nekretninama u tvrtku u državnom vlasništvu «Pleter- usluge» d.o.o. Pleter uspješno radi, redovito isplaćuje plaće i ima potencijala za novo zapošljavanje. Što još treba učiniti za dovršenje projekta «Pleter» i hoće li se takav model izdvajanja i novog zapošljavanja pokušati primijeniti i kad su u pitanju druge ustrojstvene cjeline Ministarstva obrane. Koja je budućnost trgovačkog društva «Pleter – usluge» d.o.o.?

Kroz projekt osnivanja trgovačkog društva «Pleter – usluge» d.o.o. željeli smo provesti socijalno i ekonomski prihvatljiv model organizacijskog izdvajanja ugostiteljskih, uslužnih i drugih djelatnosti Ministarstva obrane i OS RH na način da se uz izdvajanje osoblja izdvaja i posao koji će radnicima omogućiti egzistenciju i prosperitet.

Taj projekt u cijelosti je u skladu sa smjernicama koje pred nas postavlja EU sa ciljem smanjenja i sažimanja državne uprave, ali i u skladu sa smjernicama NATO-a i u potpori je preustroja OS RH. Krajnji cilj je da se državna uprava prioritarno bavi administrativnim poslovima i upravljanjem, a vojni sustav da se prioritarno bavi vojnim stvarima te da se ne iscrpljuju nepotrebno na organiziranje uobičajenih dnevnih aktivnosti kao što su, npr. kuhanje, čišćenje, pranje, održavanje..., a koje nisu nimalo nebitne za normalan život i rad vojnika i službenika.

Prva faza (tijekom prve godine poslovanja), koja je iza nas, bila je postavljanje institucionalnog i partnerskog okvira (MORH – Sindikati – Pleter – usluge d.o.o.) za rad trgovačkog društva, njegovo osnivanje i uspostavljanje osnovnih poslovnih funkcija za njegov nesmetan rad, u skladu s pozitivnim zakonskim propisima.

Tijekom te faze preuzeto je i u trgovačko društvo uspješno implementirano cca. 70-tak raznih trgovačkih, ugostiteljskih i drugih objekata.

Druga faza (tijekom druge godine poslovanja), koja stoji pred nama, je daljnje preuzimanje objekata i poslova te priprema društva za jači izlazak na tržište (nabavka vozila, uređenje i opremanje objekata i dr.). Naime, danas trgovačko društvo ostvaruje 30% ukupnih prihoda na tržištu, a cilj nam je u sljedeće dvije godine taj omjer dići na 50%.

Tijekom ove godine, uz objekte određene prethodnom odlukom Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske o davanju prostora za rad, opreme i sredstava za rad na korištenje, preuzimat će se i sljedeći dodatni objekti:

- Restoran – Vojarna "Dračice" – Đakovo
- Restoran – Vojarna "Bosut" – Vinkovci
- Restoran – Vojarna "Našice" – Našice
- Restoran – Vojarna "Hrvatskih branitelja" – Požega
- Restoran – Vojarna "Kralj Zvonimir" – Knin
- Restoran – Vojarna "Andrija Matijaš Pauk" – Knin

- Restoran – Vojarna "Eugen Kvaternik" – Gospić
- Restoran – Vojarna "Luščić" – Karlovac
- Restoran – Vojarna "Drgomalj" – Delnice
- Restoran – Zrakoplovna baza "Pula"
- Restoran Doma Zapovjedništva III. korpusa Hrvatske kopnene vojske

Treća faza (od druge do pete godine poslovanja) će biti obilježena izlaskom na tržište te preuzimanjem sličnih poslova kroz organizacijsko izdvajanje dijelova drugih tijela državne uprave. Pleter – usluge su već sada strateški partner MORH-a te ne vidimo zašto ne bi bili i partner ostalih tijela državne uprave u potpori njihovog preustroja.

Ono što bi u ovom trenutku članovi sindikata zasigurno željeli čuti je da će ministarstvo i dalje podržavati projekt «Pleter» i takav oblik organizacijskog izdvajanja.

Jedna od mjera zbrinjavanja koja se pokazala uspješnom kod izdvajanja osoblja jesu i tzv. poticajne otpremnine koje su ohrabrile dio zaposlenika da tako dobiveni novac na razne načine investira u vlastitu budućnost i egzistenciju. Na sastanku sa sindikatima SDLSN je zatražio donošenje nove odluke o poticajnim otpremninama. Radi li se na tome i kad ju možemo očekivati?

Dodatno uvećanje postojećih poticajnih otpremnina je realna mogućnost, a sama dinamika primjene ovisit će o dinamici nastavka procesa preustroja i smanjenja

Kao što sam već rekao poticajne otpremnine su već na snazi temeljem Odluke ministra obrane o visini otpremnine za državne službenike i namještenike MO i OSRH kojima služba prestaje zbog preustroja ili smanjenja snaga i to na način da im pripada jedna bruto plaća isplaćena u posljednja tri mjeseca prije stavljanja na raspolaganje, odnosno prestanka službe za svaku godinu provedenu u službi te 65% isplaćene plaće za svaku godinu provedenu u državnoj službi izvan Ministarstva obrane, dok je Kolektivnim ugovorom propisano samo pravo na 65% plaće isplaćene u posljednja tri mjeseca za svaku godinu provedenu u službi.

Dodatno uvećanje postojećih poticajnih otpremnina je realna mogućnost, a sama dinamika primjene ovisit će o dinamici nastavka procesa preustroja i smanjenja. Naravno da će i dalje sindikati, kao socijalni partneri, biti uključeni pri donošenju takve odluke jer je

proces izdvajanja i zbrinjavanja državnih službenika i namještenika slojevit proces.

Sindikat je u više navrata od Vlade i Ministarstva tražio da se kao jedna od mjera socijalno odgovornog zbrinjavanja koristi i tzv. dokup mirovine, koji je upravo na našu inicijativu ugrađen kao mogućnost u kolektivni ugovor, da bi Dodatak II Kolektivnom ugovoru propisao obvezu poslodavca da državnom službeniku i namješteniku ponudi mogućnost dokupa mirovine ili otpremninu. Što kao bivši ministar gospodarstva mislite o tom modelu socijalnog zbrinjavanja?

To je svakako jedna od dobrih mjera socijalnog zbrinjavanja, što, uostalom, pokazuju i iskustva dosadašnjih korisnika tog modela – kako poslodavaca tako i radnika.

Na sastanku s predstavnicima sindikata rekli ste da nudite viziju podizanja standarda svih pripadnika sustava obrane i socijalno izbalansirani pristup rješavanju sudbine onih koji se ne uklapaju u nove i visoke standarde kojima trebaju udovoljavati pripadnici MORH-a i OSRH. Što će to značiti za one koji ostaju u sustavu?

U uvodnom dijelu sam naglasio da je pred nama zahtjevan posao podizanja kvalitete uvjeta rada i života naših djelatnika.

Jednim dijelom to će biti omogućeno preustrojem i izdvajanjem osoblja za kojim nije ili neće biti potrebe da bi se dostigla optimalna brojčana veličina o kojoj smo govorili.

Kada je počelo plansko izdvajanje osoblja 2004. godine, iz obrambenog sustava je zbrinuto 2500 službenika i namještenika bilo kroz organizacijsko izdvajanje pri čemu su zadržali posao, bilo kroz priliku za drugu karijeru ili pak umirovljenje. Plan izdvajanja uvjetovao je i potrebu za planiranjem i osiguravanjem dostatnih financijskih sredstava. Budući da je veliki dio tog posla već odrađen te broj djelatnika smanjen na sada već razumnu brojku, djelatnicima koji su ostali u sustavu pružit će se mogućnost ostvarenja veće razine kvalitete života i rada.

Sredstva koja su se trošila na plansko izdvajanje sada će se moći preusmjeriti na neke druge stavke, primjerice uređenje i modernizaciju vojnih objekata i uredskih prostorija te povećanje plaća koje sam već najavio. Moramo biti svjesni da zadržati kvalitetne i visokoobrazovane ljude ili pridobiti nove u sustav možemo samo ako im se ponude motivirajući čimbenici. Ovo do sad nabrojeno te mogućnost lakšeg rješavanja stambenog prostora kroz, npr. povoljnije kredite ili izgradnju stanova, sigurno spada u tu kategoriju.

Dokup mirovine je svakako jedna od dobrih mjera socijalnog zbrinjavanja. To uostalom pokazuju i iskustva dosadašnjih korisnika tog modela – kako poslodavaca tako i radnika

To je jedna od strateških aktivnosti na kojoj će biti težište rada u mom mandatu.

Načelo civilnog nadzora nad vojskom, kakav njeguju zemlje EU i članice NATO-a, razumijeva transparentnost kad je u pitanju broj i struktura Oružanih snaga, kao i proračunska izdvajanja za njihov razvoj. Dugoročni program razvoja OS i Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava pokazatelj su kako i Hrvatska spada u okrilje takvih demokracija. Ipak, Zakon o zaštiti tajnosti podataka iz 1996. godine podatke o ustroju, sastavu, brojnosti i opremljenosti

Budući da je broj djelatnika smanjen na sada već razumnu brojku, djelatnicima koji su ostali u sustavu pružit će se mogućnost ostvarenja veće razine kvalitete života i rada.

oružanih snaga ove podatke, koji su danas svima dostupni, definira kao državnu tajnu. Zbog takvog zakonskog anakronizma nemoguće je na jednom mjestu objediniti podatke o broju zaposlenih u državnoj upravi, jer su i podaci o broju zaposlenika MUP-a također državna tajna. Naši susjedi Slovenci svake godine objavljuju izvješće o kadrovima u državnoj službi koje uključuje i broj zaposlenih u vojsci i policiji. Hoćete li učiniti nešto da se pojam državne tajne iz Zakona o zaštiti podataka redefinira?

S danom 7. kolovoza 2007. stupio je na snagu novi Zakon o tajnosti podataka („Narodne novine“, broj 79/07) čijim je stupanjem na snagu Zakon iz 1996. godine stavljen izvan snage.

Novi Zakon o tajnosti podataka propisao je nove stupnjeve tajnosti klasificiranih podataka (VRLO TAJNO, TAJNO, POVJERLJIVO i

OGRANIČENO) te je obvezao državna tijela koja provode postupak klasifikacije podataka da svojim pravilnicima propišu kriterije za određivanje stupnjeva tajnosti za podatke iz svog djelokruga.

Tako je ministar obrane odlukom iz kolovoza 2007. ustrojio radnu skupinu za izradu Pravilnika o tajnosti podataka obrane, kojim se pobliže određuju kriteriji za određivanje stupnjeva tajnosti podataka iz područja obrane. Rad na navedenom Pravilniku je u završnoj fazi, rade se završna usklađivanja s nadležnim službama i uskoro će biti objavljen u „Narodnim novinama“.

Određeni podaci o ustroju, sastavu, brojnosti i opremljenosti Oružanih snaga i dalje će biti štice od odgovarajućim stupnjem tajnosti, ali opći podaci o brojčanoj veličini i općoj strukturi Oružanih snaga i dalje će biti javni i svima dostupni

Određeni podaci o ustroju, sastavu, brojnosti i opremljenosti Oružanih snaga i dalje će biti štice od odgovarajućim stupnjem tajnosti, ali opći podaci o brojčanoj veličini i općoj strukturi Oružanih snaga i dalje će biti javni i svima dostupni. Detaljnije podatke o zaštiti tajnih podataka obrane moći ćete pronaći u navedenom Pravilniku kada bude objavljen u Narodnim novinama.

U svom prvom susretu sa sindikatima najavili ste redovite radne sastanke svaka tri mjeseca i dobili korisne informacije i podršku od sva tri sindikata. Hoćete li ovakav pristup preporučiti i svojim kolegicama i kolegama, ministrima u Vladi?

Suradnja s predstavnicima sindikata je i do sada bila na vrlo visokoj razini i moja namjera je nastaviti s tom praksom, svjestan da su sindikalni predstavnici ključni u rješavanju određenih pitanja vezanih za obrambeni sustav.

Stava sam da je svaka preporuka u cilju poboljšanja kvalitete rada dobrodošla, ali sam isto tako uvjeren da jednako razmišljaju i ostale moje kolege i kolegice ministri i da u rješavanju pitanja svojih resora u istoj mjeri uključuju i sindikate te da se, kao i u obrambenom sustavu, konačne odluke donose usuglašeno i na dobrobit sviju.

Razgovarao: Siniša Kuhar

Foto: MORH